

Ontworpen door
5.1.2e

T
M
5.1.2e @minvws.nl

Ministerie van Volksgezondheid, Datum Document
Welzijn en Sport

Kenmerk
1800903-216124-DMO

Bijlage(n)
-

DGV

Deadline: 15-12-2020

nota

(ter beslissing)
Covid-19 Rode Kruis

Versnelde afhandeling subsidie Nationaal Actieplan

1 Aanleiding voor deze nota

- Het Nederlandse Rode Kruis (NRK) is sinds het begin van de Coronacrisis actief op nationaal en lokaal niveau, waarbij het NRK ondersteunt op verschillende domeinen (medisch, logistiek, sociale ondersteuning enz.).
- NRK voert activiteiten uit onder de noemer Nationaal Actieplan Covid-19 hulpverlening, de grootste crisisactie in Nederland sinds de Watersnoodramp in 1953.
- De situatie doet zich voor dat DMO de bij financiën geclaimde middelen 5.1.1c te besteden heeft en zo het plan van het NRK tot en met mei 2021 financieel kan ondersteunen.
- Deze middelen vervallen per 31 december 2020 en de facto per 16 december 2020 (sluiting financiële systemen). Dus zeer spoedige besluitvorming is gewenst zodat deze middelen voor dit doel kunnen worden aangewend.

2 Besispunten, advies en mogelijk alternatief

1. Naar aanleiding van meerdere gesprekken vanuit de crisisorganisatie, later ook DMO, mondelinge toezeggingen en de financiële claim die op het laatste moment is toegevoegd aan het budget DMO, wordt u geadviseerd in te stemmen met het verstrekken van een subsidie aan het Nederlandse Rode Kruis ad. 5.1.1c
2. Vanwege de bijzondere positie van het NRK binnen het Koninkrijk (zie Koninklijk Besluit)¹, de bijzondere situatie waarin Nederland (en de rest van de wereld) verkeert en het feit dat 15-12-2020 ongeveer de laatste kans is waarop het NRK gefinancierd kan worden binnen het

¹ Staatsblad 2011 588

budgettaire kader van 2020, wordt u geadviseerd toekenning van deze subsidie zonder vooraf goedgekeurde staatssteuntoets te laten verlopen.

Kenmerk
1800903-216124-DMO

3.

3 Samenvatting en conclusies

Auxiliaire rol Rode Kruis

- Het Rode Kruis is bij de hulpverlening aan slachtoffers van gewapende conflicten en rampen een waardevolle partner van de overheid. Vooral de inzet van vele vrijwilligers en de mogelijkheden van het Rode Kruis om (internationaal) vermiste personen op te sporen en familierelaties te herstellen, springen daarbij in het oog. Het Rode Kruis heeft daarom een vaste plaats in de organisatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing binnen het Koninkrijk. De hulpverlenende taak van het Rode Kruis is aanvullend op, en strekt in sommige gevallen ter vervanging van de taakvervulling door de overheid. Deze positie ten opzichte van de overheid wordt de auxiliaire rol van het Rode Kruis genoemd.
- Bijzonder in de relatie tussen de overheid en het Rode Kruis is enerzijds dat het Rode Kruis onafhankelijk van de overheid opereert en anderzijds dat de overheid het Rode Kruis als hulpverleningsorganisatie erkent en daarmee samenwerkt. De grondbeginselen van de Internationale Rode Kruis- en Rode Halve Maanbeweging¹ geven het Rode Kruis een eigen identiteit. Om deze eigen identiteit te waarborgen, bepalen deze grondbeginselen dat de nationale Rode Kruisorganisatie onafhankelijk van de overheid haar taken moet kunnen uitvoeren. Dit is te meer van belang in situaties waarbij de nationale overheid zelf deel uitmaakt van een gewapend conflict.
- Het Rode Kruis is daarom geen onderdeel van de overheid, maar een onafhankelijke privaatrechtelijke vereniging. Het Rode Kruis staat echter niet los van de overheid, want de hulpverleningstaak van het Rode Kruis is nauw verwant met de overheidstaken bij een ramp of crisis. Het Rode Kruis is dan ook, conform de eigen grondbeginselen, onderworpen aan nationale wet- en regelgeving. Ook bepalen de statuten van de Internationale Rode Kruis- en Rode Halve Maanbeweging dat de nationale Rode Kruisorganisatie door de overheid als enige Rode Kruisorganisatie moet zijn erkend.

Ten aanzien van de beslispunten

1. Verstrekken van subsidie

- Sinds het begin van de Coronacrisis ondersteunt het NRK nationale en lokale organisaties om de crisis het hoofd te bieden. Hierover zijn ook verschillende gesprekken gevoerd met VWS (waaronder DG ^{5.1.2e} ^{5.1.2e}) en tijdens deze gesprekken zijn ook toezeggingen gedaan om een deel van het Nationale Actieplan Covid-19 te financieren. Op basis van hiervan is een claim gedaan bij het Ministerie van Financiën.
- In vervolg op bovenstaande heeft DMO uitvoering gegeven aan de afspraken die in de zomer van 2020 door DGV zijn gemaakt; namelijk in overleg met NRK treden om onderdelen van het actieplan nader te concretiseren in een uitgewerkt plan.
- In overleg met DMO (accounthouder) heeft het NRK derhalve begin december 2020 een subsidieaanvraag ingediend, passend bij de behoefte en het inzicht van het NRK op dat moment. Het Rode Kruis

zal voortdurend contact blijven houden met VWS en lokale organisaties om passende ondersteuning te blijven bieden (in ieder geval tot mei 2021).

- o DUS i heeft inmiddels een incompleetbrief aan het NRK gestuurd, omdat de aanvraag nog nadere specificering behoeft. NRK stuurt deze nadere specificering (na overleg met DUS i en DMO) op 15 december.
- o U wordt derhalve geadviseerd in te stemmen met het verstrekken van een subsidie aan het Nederlandse Rode Kruis ad. 5.1.1c
- o De werkzaamheden, genoemd in de aanvraag, betreffen verschillende domeinen waarbij het NRK kan bouwen op een sterke crisisstructuur:

Kenmerk
1800903-216124-DMO

CMP

- Het Nederlands Rode Kruis werkt volgens een solide crisisstructuur (CMP).
- De doelstellingen van de Nederlands Rode Kruis afdelingen worden voldoende ondersteund door sterke onderliggende processen die een optimale implementatie mogelijk maken.
- Een effectieve en gecoördineerde hulpverlening is verzekerd.
- Noodhulpverlening wordt daar geboden waar dit het hardst nodig is.
-
- **Vrijwilligers en beroepskrachten**
- Vrijwilligers en beroepskrachten worden zoveel als mogelijk gefaciliteerd in thuiswerken.
- Vrijwilligers en beroepskrachten kunnen veilig werken en zijn voorzien van de benodigde PBM en kleding.
- Vrijwilligers en beroepskrachten volgen opleidingen om bevoegd en bekwaam te worden en te blijven.

Voedsel

- De gevolgen van de uitbraak van COVID-19 voor mensen die niet (langer) zelf in hun voedselvoorziening kunnen voorzien en hun weg niet vinden naar andere vormen van hulpverlening, worden beperkt.
- Wekelijks verstrekken van (gemiddeld, gebaseerd op huidige ervaringen) 5.500 boodschappenkaarten/ voedselpakketten ter waarde van € 15.

Medische ondersteuning

- Zorgprofessionals worden ondersteund waardoor meer getroffen (beter) geholpen kunnen worden (bijdrage aan zorgcontinuïteit).
- Zakelijke en particuliere hulpvragers ervaren minimale beperking ten aanzien van noodzakelijk zittend, rolstoel en liggend vervoer nood als gevolg van COVID-19.
- Het Nederlands Rode Kruis ontzorgt zorginstellingen door niet medisch vervoer voor over te nemen, zodat de zorgcontinuïteit geborgd kan worden.
- Een bijdrage leveren aan het verlagen van de werkdruk bij de GGD en huisartsenposten.
- Vervoer van landelijk 125 kwetsbare personen (met COVID-19 verdenking) per week van en naar teststraat, gedurende zes maanden.

Hygiëne en Publieksvoorlichting

- Mensen worden gestimuleerd gedrag vol te houden (1,5 meter afstand houden, handen wassen, hoesten in elleboog etc.).
- Hulpbehoevenden zijn voorzien van advies in de voorziening van de basis levensbehoeften tijdens de COVID-19 crisis.

- Vijf door HvA en TUDelft-studenten ontwikkelde interventies worden uitgevoerd.
- Drie doelgroep specifieke EHBO opleidingen worden ontwikkeld/aangepast.

Kenmerk
1800903-216124-DMO

Onderdak

- Dak- en thuisloze mensen, die afhankelijk zijn van maatschappelijke opvang, zijn op een veilige manier van onderdak voorzien.
 - Dak- en thuislozen opvangcentra worden ondersteund waardoor meer mensen in nood (beter) geholpen kunnen worden (bijdrage aan continuïteit daklozencentra).
2. Verstrekken subsidie zonder vooraf goedgekeurde staatssteuntoets
 3.
 - Het Nederlandse Rode Kruis heeft een bijzondere positie (zie ook eerder onder *Auxiliaire rol*) binnen het Koninkrijk en is in crises van deze omvang de aangewezen organisatie om mee samen te werken. Het NRK is goed lokaal geworteld en kan steunen op veel ervaring.
 - Daarnaast zijn er ook meer pragmatische redenen om deze subsidie zonder vooraf goedgekeurde staatssteuntoets te verstrekken:
 - (1) De financiële systemen sluiten deze week. Een staatssteuntoets vergt (veel) tijd en die tijd is er nu niet;
 - (2) binnen de begroting – meer specifiek bestedingsruimte van DMO – is er op laatste moment een claim toegevoegd op basis waarvan deze subsidie verstrekt kan worden. In 2021 is deze ruimte er niet en zal opnieuw onderhandeld moeten worden, hetgeen het verstrekken van deze subsidie onzeker maakt en daarmee wordt de inzet van het NRK ook ongewis.

4 Draagvlak politiek

- Het NRK is tijdens veel debatten aangehaald als een belangrijke partij die helpt in de bestrijding van de crisis en de uitvoering van sociale ondersteuning.
- Het niet verstrekken van deze subsidie zal waarschijnlijk leiden tot commentaar.

5 Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Niet van toepassing.

6 Financiële en personele gevolgen

Het betreft een aanvraag van 5 1 1c Bij DMO is voor 2020 ruimte om activiteiten met deze financiële omvang te financieren

7 Juridische aspecten haalbaarheid

Het verstrekken van deze op voorgestelde manier is in principe onrechtmatig aangezien er geen staatssteuntoets wordt uitgevoerd. Hierboven zijn de argumenten reeds benoemd.

8 Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

- PDC-19, DUS-i, NRK en in eerder stadium ook FEZ.
- Lopende de subsidie zal er voortdurend contact zijn tussen VWS, lokale partijen en het NRK om op basis van laatste inzichten, maatregelen en behoeften invulling te geven aan de kaders van deze subsidie.

9 Gevolgen administratieve lasten

Niet van toepassing.

Kenmerk
1800903-216124-DMO

10 Toezeggingen

De mondelinge (ambtelijke) toezegging richting NRK wordt met de toekenning van de subsidie gestand gedaan.

11 Fraudetoets

Niet van toepassing.